

Motion till riksdagen 2023/24:1110

av **Boriana Åberg m.fl. (M)**

Sydsvenskt försvar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sydsvenskt försvar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att dra slutsatser för svenskt totalförsvar av Rysslands fullskaliga krig mot Ukraina och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att utreda behoven kring militär mobilitet och värdlandsstöd i Sydsverige och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Rysslands fullskala invasion av Ukraina har pågått sedan 24 februari 2022. Detta får konsekvenser och påverkar säkerhetsläget i Östersjöområdet. Det försämrade säkerhetsläget fäster i blyxtbelysning uppmärksamheten på sydsvensk säkerhet, i fråga om rent militärt försvar, civil säkerhet och försörjningsfrågor. Med ett svenskt Nato-medlemskap kan mer göras tillsammans i närområdet och vi blir därmed tryggare då säkerhet byggs just tillsammans. Erfarenheter kan också dras från det som händer i Ukraina exempelvis ifråga om olika vapensystem samt värdet av stark försvarsvilja och hela samhällets motståndskraft.

Östersjöregionen har de senaste åren varit i fokus för en omfattande militär styrkeuppbyggnad och ökade säkerhetspolitiska spänningar. Sedan Georgienkriget 2008 har Ryssland ägnat sig åt en målmedveten upprustning av sina väpnade styrkor. Fokus har gått från att kunna hantera incidenter och kriser inom Rysslands absoluta närområde till storskaliga operationer i ett betydligt större område. Den allvarliga utvecklingen beskrivs i Försvarsberedningens delrapport *Allvarstid* som presenterades i juni 2023¹.

¹ <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/departementsserien-och-promemorior/2023/06/ds-202319/>.

Efter den 24 februari 2022 har Ryssland tagit allt till en ny högre och sämre nivå. Den ryska aggressionen mot Ukraina har skett sedan 2014 och visar att tröskeln för att använda militära medel för att uppnå politiska mål har passerats. Rysslands säkerhetspolitiska ambitioner manifesteras också genom det stöd som getts i Syrien och agerande inom många olika områden med särskild tyngdpunkt på desinformation och propaganda samt att söka viktiga allierade på andra kontinenter.

Parallellt med den ryska upprustningen har Sverige inlett förmågehöjande åtgärder för att möta det försämrade säkerhetsläget i vårt närområde. Försvarsbeslutet 2015 var ett första steg i att stärka Sveriges försvarsförmåga. Det följdes av Försvarsberedningens viktiga arbete och ett försvarsbeslut 2020. 2022 tillsatte regeringen en ny försvarsberedning som ska lägga fram sin slutrapport i april 2024. Vi moderater anser att ambitionen för svensk försvarspolitik måste höjas ytterligare, i fråga om både det militära och det civila försvaret där det senare manifesterats genom att just en minister för dessa frågor har utsetts i statsminister Ulf Kristerssons regering. Försvarsanslaget bör när så är praktiskt möjligt gå mot motsvarande två procent av BNP till försvaret och försvarets organisation måste utökas. Med budgetförslaget för 2024 fortsätter en substantiell satsning på försvaret och Sverige kommer enligt prognos att därmed ligga på över 2 procent av BNP enligt Natos eget sätt att redovisa.

Försvarsmakten och den tidigare Försvarsberedningen gör bedömningen att vid en större konflikt i närområdet så kommer Sverige oundvikligen att dras in. Om detta, det värsta, skulle ske måste Sverige ha resurser att kunna hantera ett sådant läge. Det handlar bland annat om att kunna möta angrepp på flera platser samtidigt. Sydsverige och Öresundsregionen är en utpekad strategiskt viktig del.

Alla stridskrafter i försvaret måste stärkas för att höja tröskeeffekten. Dels ska en potentiell angripare avskräckas från att angripa Sverige, dels ska vi ha förmågan att slå tillbaka vid ett angrepp på svenskt territorium. Möjligheten att slå tillbaka bygger dessutom på stöd utifrån, vilket nu säkras genom ett svenskt Natomedlemskap. Det ökar betydelsen av förmågan att kontrollera ett område och samtidigt förneka en motståndare tillträde till detsamma. Södra Östersjöområdet och därmed Sydsverige är i det sammanhanget självfallet oerhört viktigt. Givet Natomedlemskapet är det också viktigt att vi nu ingår i ett större sammanhang för att försvara oss själva men också hela vår gemenskap. Sydsveriges geografiska läge och de gripbara stridskrafterna måste analyseras för att maximal kraft och utfall ska kunna ges i det gemensamma och kollektiva Natoförsvaret. Det tål att upprepas och begrundas att medlemskapet medför konsekvenser.

Idag har Försvarsmakten två armébrigader, baserade i Skaraborg och Norrland. Till det kommer uppbyggandet av den tredje på P 7 i Revinge och Skåne. Fokus måste ligga på att höja krigsdugligheten i dessa brigader. Det handlar både om att uppfylla dem personellt och om att modernisera befintlig materiel och tillföra ny materiel. Det gäller också att dra slutsatser av den senaste tidens fruktansvärda strider genom Rysslands krig i Ukraina ifråga om materielförsörjning men också nya tekniker på stridsfältet som drönare och det viktiga värdet av långräckviddigt artilleri. Särskilt fokus måste riktas på underhållsbehovet. Ammunitionsfrågan har också visat sig vara kritisk.

Samtliga försvarsgrenar behöver förstärkas. Det handlar om att stärka marinen och flygvapnet i Sydsverige – det handlar i mycket stor utsträckning om Blekinge. Här axlas därmed också ett ansvar för hela Sverige. Det gäller att ha förmågan att hantera mer komplexa scenarion där ett angrepp mot Sverige kan riktas mot flera platser samtidigt. Ett särskilt fokus ska visas den tredje mekaniserade armébrigaden baserad i Skåne med utgångspunkt i Revinge och med ökad verksamhet i Rinkaby och vid Ravlunda skjutfält.

Ett starkare försvar för att säkra Sverige är en central prioritering för Moderaterna. I den ambitionen är en ökad militär närvaro i Östersjöregionen nödvändig. I Skåne finns dessutom anläggningen i Hästveda och förutsättningarna för flygverksamhet och pilot- och drönarutbildning i Ljungbyhed – där ett nytt långsiktigt kontrakt tecknats med Försvarsmakten som skänkt livsluft till verksamheten på orten och Lunds universitets framtidsorienterade verksamhet i Klippans kommun – är mycket goda och bidrar därmed till att stärka svenskt luftförsvar och flygvapen.

Ett särskilt fokus måste visas infrastrukturen då militär mobilitet är av största betydelse. Vårdlandsstöd – att kunna ta emot men också ge hjälp – är av största betydelse. Då måste det finnas förmåga att föra in materiel och trupp i landet. För det krävs just en fungerande infrastruktur men också anläggningar och militära installationer som tål att skalas upp snabbt.

Planer är en sak men det är också att dessa testas och prövas genom omfattande och avancerad övningsverksamhet. Så byggs förmåga.

Coronapandemin och Rysslands aktivering av sitt energivapen under pågående Ukrainakrig visar samhällets sårbarhet när det gäller att hantera kriser och utmaningar. Inriktningen mot ett fungerande totalförsvar innebär att både det militära och det civila försvaret ska stärkas. Utgångspunkten är den militära konflikten men genom att bygga upp en robusthet i fråga om det civila försvaret kan även andra utmaningar hanteras i fredstid. Det kräver bättre övning och träning men också att samordning sker med kommuner och regioner för att se över beredskapslager och försörjningsfrågor. Länsstyrelserna och de civila befälhavarna har ett stort ansvar för att medvetandegöra och koordinera. Redan idag finns ett omfattande gällande regelverk att ta hänsyn till. Samhällets alla sårbarheter och en utbyggnad av ett svenskt totalförsvar kräver att erfarenheterna tas tillvara. Skåne och Sydsverige är med sitt läge också av stor betydelse för transporter till och från Sverige. Hamnarna har ett strategiskt läge. Till det kommer jordbruket som medverkar i och garanterar livsmedelsförsörjningen.

Med hänvisning till ovan bör förslag om förstärkning av försvaret av Skåne och Sydsverige utredas.

Boriana Åberg (M)

Noria Manouchi (M)

Louise Meijer (M)

Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M)

Emma Ahlström Köster (M)

Ulrika Heindorff (M)

Peter Ollén (M)

Lars Johnsson (M)